

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi palosuojelurahastolain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi palosuojelurahastolakia. Ehdotuksen mukaan palosuojelumaksun maksuunpano ja tilitys keskitettäisiin Etelä-Suomen lääninhallitukselle. Laista poistettaisiin mahdollisuus myöntää yleisavustusta muille kuin pelastusalalla toi-

miville järjestöille ja muille vastaaville yhteisöille. Avustuksen laskentatapa muutettaisiin vastaamaan vakiintunutta käytäntöä.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2007.

PERUSTELUT

1. Nykytila ja ehdotetut muutokset

Palosuojelurahasto on valtion talousarvion ulkopuolinen rahasto, jonka varoja käytetään palo- ja pelastustoimen edistämiseen. Palosuojelurahaston varat muodostuvat palovakuutusmaksuista perittävistä palosuojelumaksuista.

Palosuojelurahastolaki (306/2003) on tullut voimaan 1 päivänä heinäkuuta 2003.

Palosuojelumaksun maksuunpanon toimittaa ja maksupäivän määrää kalenterivuositain lain 4 §:n mukaan sen läänin lääninhallitus, jossa suomalaisella vakuutusenantajalla on kotipaikka tai jossa ulkomaisen vakuutusenantajan edustusto sijaitsee. Perintä perustuu täysin maksuvelvollisen omaan ilmoitukseen, eikä lääninhallitus käytännössä pysty selvittämään ilmoituksessa mahdollisesti olevia virheitä täsmäyttämällä toisiin tietoihin tai muillakaan keinoin. Tämän vuoksi päätöksiä joudutaan käytännössä myöhemmin oikaisemaan soveltaen hallintolakia (434/2003). Lääninhallituksen on suoritettava palosuojelumaksut palosuojelurahastoon maksuunpanon toimittamista koskevan kalenterivuoden loppuun mennessä.

Palosuojelumaksuista kerätään valtaosa eli 85 prosenttia Etelä-Suomen läänin alueelta.

Yhteensä 148 maksuvelvollisesta vakuutusenantajasta 63:lla oli vuonna 2004 kotipaikka Etelä-Suomen läänissä. Muissa lääneissä maksuvelvollisia oli seuraavasti: Itä-Suomen läänissä 15, Oulun läänissä 16, Lapin läänissä 1, Länsi-Suomen läänissä 51 ja Ahvenanmaalla 2. Palosuojelumaksun keräämisen vaatima työmäärä on suurimmissakin lääneissä vain muutamia työkuukausia. Ehdotuksen mukaan palosuojelumaksujen maksuunpano keskitettäisiin Etelä-Suomen lääninhallitukselle. Muutoksella parannettaisiin mahdollisuuksia varmistua palosuojelurahaston tulojen oikeellisuudesta ja vähennettäisiin palosuojelumaksujen perinnän aiheuttamia kustannuksia.

Lain 4 §:ään ehdotetaan hallinnollisten kustannusten säästämiseksi lisättäväksi pienintä maksuunpantavaa määrää koskeva säännös.

Palosuojelurahastolain säätämisen jälkeen on annettu uusi hallintolaki. Hallintolailla on kumottu eräitä muita lakeja, joihin viitataan palosuojelurahastolain 11 §:n 2 momentissa. Tämän vuoksi ehdotetaan pykälää muutettavaksi vastaavasti.

Palosuojelurahastosta voidaan lain 14 §:n 2 momentin mukaan myöntää yleisavustusta ja erityisavustuksia kunnille ja pelastustoimen

alueille, sopimuspalokunnille sekä pelastusalan järjestöille ja muille vastaaville yhteisöille. Palosuojelurahaston toiminta on kuitenkin sovittu yhteen valtionosuusjärjestelmän kanssa siten, että avustukset on kohdistettu valtion muiden tukijärjestelmien ulkopuolella olevaan toimintaan ja hankkeisiin. Tämän perusteella rahastossa noudatetun vaikiintuneen avustuskäytännön mukaan yleisavustuksia on myönnetty ainoastaan pelastusosalalla toimiville järjestöille. Edellä sanottu vuoksi laista ehdotetaan selvyuden vuoksi poistettavaksi maininta mahdollisuudesta myöntää yleisavustuksia kunnille ja pelastustoimen alueille.

Voimassa olevan lain mukaan yleisavustus voi olla enintään 75 prosenttia ja erityisavustus enintään 50 prosenttia hyväksyttävistä kuluista, jollei palosuojelurahaston hallitus avustuksen myöntämisen tavoitteiden saavuttamiseksi erityisen painavista syistä muuta päättä. Hyväksyttävistä kuluista vähennetään samaan tarkoitukseen myönnettyt muut julkiset avustukset. Palosuojelurahastosta avustetulta toiminnalta tai hankkeelta edellytetään pääsääntöisesti avustuksen lisäksi myös muuta rahoitusta. Tämä voi olla hakijan omaa rahoitusta tai muusta lähteestä saatavaa avustusta tai rahoitusta. Avustuskäytännössä on ollut tulkinnanvaraista, lasketaanko palosuojelurahaston avustusprosentti hyväksyttävistä kuluista, joista on ensin vähennetty muut julkiset avustukset.

Edellä sanottu perusteella palosuojelurahastolain 16 §:ää sekä 17 §:n 1 ja 3 momenttia ehdotetaan muutettaviksi siten, että avustuksen suuruus voi olla enintään hyväksyttävien kulujen ja muun rahoituksen erotuksen suuruinen.

2. Esityksen taloudelliset vaikutukset

Esityksellä ei ole mainittavia taloudellisia vaikutuksia.

3. Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu sisäasiainministeriössä.

Hallituksen esityksen muotoon laaditusta luonnoksesta on pyydetty lausunto valtiovarainministeriöltä, oikeusministeriöltä, Valtiontalouden tarkastusvirastolta, Vakuutusvalvontavirastolta, lääninhallituksilta, pelastustoimen alueilta, Suomen Kuntaliitolta, Suomen Vakuutusyhtiöiden Keskusliitto ry:ltä, Lähivakuutusryhmän Keskusliitto ry:ltä, Suomen Pelastusalan Keskusjärjestö ry:ltä, Suomen Palopäällystöliitto ry:ltä, Nuohousalan Keskusliitto ry:ltä, palosuojelurahaston hallitukselta ja Ahvenanmaan maakuntahallitukselta.

Lausunnoissa on ehdotettuja muutoksia pidetty yleisesti perusteltuina. Osassa lausuntoja on esitetty, että palosuojelurahaston avustus paloasemahankkeeseen voitaisiin myöntää kunnan ja pelastustoimen alueen lisäksi myös aseman rakennuttavalle kunnalliselle kiinteistöosakeyhtiölle. Valtionavustuslain 7 §:n 2 momentin mukaan valtionavustus voidaan myöntää saajan oman hankkeen lisäksi käytettäväksi valtionavustuspäätöstä toteutettavan muun kuin saajan hankkeen avustamiseen. Koska jo voimassa olevien säännösten mukaan palosuojelurahastolla on mahdollisuus myöntää erityisavustus kunnalle tai pelastustoimen alueelle käytettäväksi esimerkiksi kuntien omistaman kiinteistöosakeyhtiön paloaseman rakentamishankkeeseen, ei esitystä ole katsottu olevan tarpeen ottaa huomioon.

4. Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan 1 päivänä tammikuuta 2007.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

palosuojelurahastolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 11 päivänä huhtikuuta 2003 annetun palosuojelurahastolain (306/2003) 4 §:n 1 ja 2 momentti, 11 §:n 2 momentti, 14 §:n 2 momentti sekä 16 ja 17 § ja
lisätään 4 §:ään uusi 5 momentti seuraavasti:

4 §

Palosuojelumaksun maksuunpano

Maksuunpanon toimittaa ja maksupäivän määrää kalenterivuosittain Etelä-Suomen lääninhallitus.

Vakuutusvalvontaviraston on vuosittain viimeistään 15 päivänä heinäkuuta annettava lääninhallitukselle palosuojelumaksun määrittämistä varten tiedot maksuvelvollisista ja muita tarpeellisia tietoja ja selvityksiä. Lääninhallituksen tulee ennen heinäkuun loppua lähettää kehoitus maksuvelvollisille maksuunpanoa varten tarvittavien tietojen antamisesta. Vakuutuksenantajien ja Suomessa vakuutuspalvelujen vapaata tarjontaa harjoittavan ulkomaisen ETA-vakuutusyhtiön asiamiehen tulee antaa lääninhallitukselle kirjallisesti tiedot maksuunpanoa varten vuosittain viimeistään 15 päivänä syyskuuta.

Jos maksuunpantava määrä on pienempi kuin 10 euroa, sitä ei panna maksuun.

11 §

Virkavastuu ja yleishallintoa koskevat säännökset

Palosuojelurahaston ja sen hallituksen toimintaan sovelletaan, mitä hallintolaisissa (434/2003), kielilaisissa (423/2003) ja viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) säädetään.

14 §

Avustukset ja muu rahoitus

Palosuojelurahastosta voidaan myöntää yleisavustusta ja erityisavustuksia pelastusalan järjestöille ja muille vastaaville yhteisöille sekä erityisavustuksia kunnille, pelastustoimen alueille ja sopimuspalokunnille.

16 §

Yleisavustuksen määrä

Yleisavustus voi olla enintään 75 prosenttia hyväksyttävistä kuluista, jollei palosuojelurahaston hallitus avustuksen myöntämisen tavoitteiden saavuttamiseksi erityisen painavista syistä muuta päättä. Yleisavustus yhessä samaan tarkoitukseen myönnettyjen muiden avustusten ja toiminnasta saatavien tulojen kanssa ei kuitenkaan saa ylittää hyväksyttävien kulujen määrää.

Yleisavustukseen oikeuttavina hyväksyttävinä kuluina ei pidetä liiketoiminnan menoja, lainojen lyhennyksiä eikä muita kuin välittömästi tuettavasta toiminnasta aiheutuvia hallintomenoja. Hyväksyttävänä kuluina ei pidetä myöskään poistoja, arvovähennyksiä, varauksia tai muita laskennallisia eriä, jotka eivät perustu toteutuneisiin kuluihin.

17 §

Erityisavustuksen määrä

Erityisavustus voi olla enintään 50 prosenttia hyväksyttävistä kuluista, jollei palosuojelurahaston hallitus avustuksen myöntämisen tavoitteiden saavuttamiseksi erityisen painavista syistä muuta päättä. Erityisavustus yhdessä samaan tarkoitukseen myönnettyjen muiden avustusten ja toiminnasta saatavien tulojen kanssa ei kuitenkaan saa ylittää hyväksyttävien kulujen määrää.

Erityisavustusta saadaan käyttää avustetta-

van hankkeen erillismenoihin vähennettynä hankkeesta saatavilla tuloilla.

Erityisavustukseen oikeuttavina hyväksyttävinä kuluina ei pidetä liiketoiminnan menoja, lainojen lyhennyksiä eikä muita kuin välittömästi tuettavasta hankkeesta aiheutuvia hallintomenoja. Hyväksyttävänä kuluina ei pidetä myöskään poistoja, arvovähennyksiä, varauksia tai muita laskennallisia eriä, jotka eivät perustu toteutuneisiin kuluihin.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 2006 .

Helsingissä 18 päivänä elokuuta 2006

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Sisäasiainministeri *Kari Rajamäki*

Liite

Rinnakkaistekstit

Laki

palosuojelurahastolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 11 päivänä huhtikuuta 2003 annetun palosuojelurahastolain (306/2003) 4 §:n 1 ja 2 momentti, 11 §:n 2 momentti, 14 §:n 2 momentti sekä 16 ja 17 § ja
lisätään 4 §:ään uusi 5 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

4 §

4 §

Palosuojelumaksun maksuunpano

Palosuojelumaksun maksuunpano

Maksuunpanon toimittaa ja maksupäivän määrää kalenterivuositain sen läänin lääninhallitus, jossa suomalaisella vakuutusenantajalla on kotipaikka tai jossa ulkomaisen vakuutusenantajan edustusto sijaitsee. Maksuunpanon toimittaa ja maksupäivän määrää Etelä-Suomen lääninhallitus, jos kysymyksessä on ulkomainen ETA -vakuutusyhtiö, joka harjoittaa Suomessa vakuutuspalvelujen vapaata tarjontaa.

Maksuunpanon toimittaa ja maksupäivän määrää kalenterivuositain *Etelä-Suomen* lääninhallitus.

Vakuutusvalvontaviraston on vuosittain viimeistään 15 päivänä heinäkuuta annettava lääninhallitukselle palosuojelumaksun määräämistä varten tiedot läänissä olevista maksuvelvollisista ja muita tarpeellisia tietoja ja selvityksiä. Vakuutusvalvontaviraston tulee antaa Etelä-Suomen lääninhallitukselle tiedot 1 momentissa tarkoitettua ulkomaisesta ETA-vakuutusyhtiöstä. Lääninhallituksen tulee ennen heinäkuun loppua lähettää kehoitus maksuvelvollisille maksuunpanoon tarvittavien tietojen antamisesta. Vakuutusenantajien ja Suomessa vakuutuspalvelujen vapaata tarjontaa harjoittavan ulkomaisen ETA-vakuutusyhtiön asiamiehen tulee antaa asianomaiselle lääninhallitukselle kirjallisesti tiedot maksuunpanoa varten vuosittain viimeistään syyskuun 15 päivänä.

Vakuutusvalvontaviraston on vuosittain viimeistään 15 päivänä heinäkuuta annettava lääninhallitukselle palosuojelumaksun määräämistä varten tiedot maksuvelvollisista ja muita tarpeellisia tietoja ja selvityksiä. Lääninhallituksen tulee ennen heinäkuun loppua lähettää kehoitus maksuvelvollisille maksuunpanoa varten tarvittavien tietojen antamisesta. Vakuutusenantajien ja Suomessa vakuutuspalvelujen vapaata tarjontaa harjoittavan ulkomaisen ETA-vakuutusyhtiön asiamiehen tulee antaa lääninhallitukselle kirjallisesti tiedot maksuunpanoa varten vuosittain viimeistään 15 päivänä syyskuuta.

Jos maksuunpantava määrä on pienempi kuin 10 euroa, sitä ei panna maksuun.

11 §

Virkavastuu ja yleishallintoa koskevat säännökset

Palosuojelurahaston ja sen hallituksen toimintaan sovelletaan, mitä *hallintomenetelylaissa* (598/1982), *tiedoksiannosta hallintoasioissa annetussa laissa* (232/1966), *asiakirjan lähettämisestä annetussa laissa* (74/1954), *kielilaissa* (148/1922) ja viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) säädetään.

14 §

Avustukset ja muu rahoitus

Palosuojelurahastosta voidaan myöntää yleisavustusta ja erityisavustuksia kunnille ja pelastustoimen alueille, sopimuspalokunnille sekä pelastusalan järjestöille ja muille vastaaville yhteisöille.

16 §

Yleisavustuksen määrä

Yleisavustus voi olla enintään 75 prosenttia hyväksyttävistä kuluista, jollei palosuojelurahaston hallitus avustuksen myöntämisen tavoitteiden saavuttamiseksi erityisen painavista syistä muuta päättä.

Yleisavustukseen oikeuttavina hyväksyttävänä kuluina ei pidetä liiketoiminnan menoja, lainojen lyhennyksiä eikä muita kuin välittömästi tuettavasta toiminnasta aiheutuvia hallintomenoja. Hyväksyttävänä kuluina ei pidetä myöskään poistoja, arvonvähennyksiä, varauksia tai muita laskennallisia erii, jotka eivät perustu toteutuneisiin kuluihin. *Hyväksyttävistä kuluista vähennetään*

11 §

Virkavastuu ja yleishallintoa koskevat säännökset

Palosuojelurahaston ja sen hallituksen toimintaan sovelletaan, mitä *hallintolaissa* (434/2003), *kielilaissa* (423/2003) ja viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) säädetään.

14 §

Avustukset ja muu rahoitus

Palosuojelurahastosta voidaan myöntää yleisavustusta ja erityisavustuksia pelastusalan järjestöille ja muille vastaaville yhteisöille sekä erityisavustuksia kunnille, pelastustoimen alueille ja sopimuspalokunnille.

16 §

Yleisavustuksen määrä

Yleisavustus voi olla enintään 75 prosenttia hyväksyttävistä kuluista, jollei palosuojelurahaston hallitus avustuksen myöntämisen tavoitteiden saavuttamiseksi erityisen painavista syistä muuta päättä. *Yleisavustus yhdessä samaan tarkoitukseen myönnettujen muiden avustusten ja toiminnasta saattavien tulojen kanssa ei kuitenkaan saa ylittää hyväksyttävien kulujen määrää.*

Yleisavustukseen oikeuttavina hyväksyttävänä kuluina ei pidetä liiketoiminnan menoja, lainojen lyhennyksiä eikä muita kuin välittömästi tuettavasta toiminnasta aiheutuvia hallintomenoja. Hyväksyttävänä kuluina ei pidetä myöskään poistoja, arvonvähennyksiä, varauksia tai muita laskennallisia erii, jotka eivät perustu toteutuneisiin kuluihin.

tään samaan tarkoitukseen myönnetyt muut julkiset avustukset.

17 §

Erityisavustuksen määrä

Erityisavustus voi olla *suuruudeltaan* enintään 50 prosenttia hyväksyttävistä kuluista, jollei palosuojelurahaston hallitus avustuksen myöntämisen tavoitteiden saavuttamiseksi erityisen painavista syistä muuta päättä.

Erityisavustusta saadaan käyttää avustettavan hankkeen erillismenoihin vähennettynä hankkeesta saatavilla tuloilla.

Erityisavustukseen oikeuttavina hyväksyttävänä kuluina ei pidetä liiketoiminnan menoja, lainojen lyhennyksiä eikä muita kuin välittömästi tuettavasta hankkeesta aiheutuvia hallintomenoja. Hyväksyttävänä kuluina ei pidetä myöskään poistoja, arvонvähennyksiä, varauksia tai muita laskennallisia eriä, jotka eivät perustu toteutuneisiin kuluihin. *Hyväksyttävistä kuluista vähennetään samaan tarkoitukseen myönnetyt muut julkiset avustukset.*

17 §

Erityisavustuksen määrä

Erityisavustus voi olla enintään 50 prosenttia hyväksyttävistä kuluista, jollei palosuojelurahaston hallitus avustuksen myöntämisen tavoitteiden saavuttamiseksi erityisen painavista syistä muuta päättä. *Erityisavustus yhdessä samaan tarkoitukseen myönnettyjen muiden avustusten ja toiminnasta saatavien tulojen kanssa ei kuitenkaan saa ylittää hyväksyttävien kulujen määrää.*

Erityisavustusta saadaan käyttää avustettavan hankkeen erillismenoihin vähennettynä hankkeesta saatavilla tuloilla.

Erityisavustukseen oikeuttavina hyväksyttävänä kuluina ei pidetä liiketoiminnan menoja, lainojen lyhennyksiä eikä muita kuin välittömästi tuettavasta hankkeesta aiheutuvia hallintomenoja. Hyväksyttävänä kuluina ei pidetä myöskään poistoja, arvonvähennyksiä, varauksia tai muita laskennallisia eriä, jotka eivät perustu toteutuneisiin kuluihin.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 200 .